

RAHUTEGIJA

NR 58

MÄRTS 2021

„Õndsad on rahutegijad, sest neid hüütakse Jumala lasteks.“ (Mt 5:9)

RAHU JA TERVIST

Tänavu 17. veebruarist, tuhkapäevast kuni 3. aprillini, Vaikse laupäevani peetakse läänekirikus, sh Eesti luterlikus kirikus iga-aastast Kristuse kannatusaega ehk paastuaega, millega valmistatakse Jeesus Kristuse surnuist üles tõusmise pühaks pühapäeval, 4. aprillil. Jumalateenistusel kogudustes jätkub — mis siis, et märkimisväärsete viirusepandeemiat ohjeldada püüdivate piirangutega –, kuid kirikus kõneldavat iseloomustab suurem tõsidus. Loobutakse röömsatest liturgiaelementidest nagu halleluuja-hüüded ja KLPR 1 „Au, kiitus olgu igavest“ esimese salmi laulmine, sõnakuulutuses mõeldakse enam sellele, miks Jumala Poeg Jeesus Kristus inimeste eest surma läks.

Miks ta siis läks? Hästi ja lühidalt vastab sellele üks lause Vanas Testamendis Js 53:5, mille õpetaja loeb kannatusaja jumalateenistuste algussalmides: „Karistus oli tema peal, et meil oleks rahu, ja tema vermete läbi on meile tervis tulnud.“

See lause teatab meile kahte asja.

Esiteks seda, et meie, st kogu inimkond, väärime Looja Jumala silmis karistust. Karistust selle eest, et inimene on astunud üle oma Looja käsust, tehes seda, mis inimesele pole lubatud. Omal kombel võtab selle kokku 1. Moosese raamatu kolmas peatükk, kust saame teada, et esimesed inimesed Adam ja Eeva ei suutnud hoiduda viljast, mille Jumal oli neile keelanud.

See, kellele nimetatud pattulanguslugu tundub liiga anakronistlik ja sellisena tõsiseltvõetamatu, võib mõelda oma suhtele Jumalaga Moosese Kümne käsu või Jeesuse Mäejutluse valguses. Kui ta proovib neis toodud ettekirjutusi täita, siis märkab ta peagi, et need käivad talle üle jõu. Nii on see aga seetõttu, et nimetatud Aadama ja Eeva patt — mis siis, et keelatud puuvilja söömisena näiliselt süütu — on läbi inimpõlvede kandunud kõigisse inimestesse. Ja nüüd pole põhimõttelist vahet sellel, mida Jumal inimestelt nõuab: niikuinii ei suuda inimene seda omast jõust täita.

Jumal on kirjeldatud patu pärast määranud inimestele karistuse. Inimkond on sellest karistusest teadlik, ehkki püüab ajuti elada nii, et seda unustada. Kuid Jumala-sarnase võimsa olendi karistuse eest pakku pääseda pole võimalik ja see muudab inimesed rahutuks. Rahutus ilmneb nii mikro- kui makrotasandil. Meie hinges on liiga tihti seletamatu rahutus, mis sunnib meid vastu võtma ebamõistlikke otsuseid ja tegema liiga ligimesele. Ülemaailmselt aga väljendub see rahutuse segadustes ja kriisides, mis maailma rahvaste elu alati häirivad.

Kuidas sellest karistusest pääseda? Seda ära kanda pole ühelgi inimesel võimalik, sest karistuseks on surm. Ainsa võimaluse karistusest pääseda on andnud Jumal ise: ta on ise saanud inimeseks Jeesus Kristuseks, et meile rahu tagasi anda.

Teine, mida eeltoodud piiblitseer meile ütleb, on see, et Jeesus Kristuse Jumala Poja vermete läbi pole me saanud mitte ainult rahu, vaid ka tervise. See tähendab seda, et Jumal ise on meie, sõnakuulmatute inimeste eest inimesena kannatanud ja surnud ning seega meie karistuse ära kandnud. Et aga Jumal surma valitsejana ei pea jääma surma kütkeisse, siis tõusis Jumala Poeg Jeesus Kristus surnuist üles täiesti tervena ja jätkas igavest valitsust taevase Issandana. Jeesus ütleb Jh 3:36: „Kes usub Pojasse, sellel on igavene elu.“ Järelikult annab Jeesus Kristus temasse uskujale koos igavese eluga ka tervise.

Niisiis on meil nüüd usus Jeesus Kristusesse rahu ja tervis.

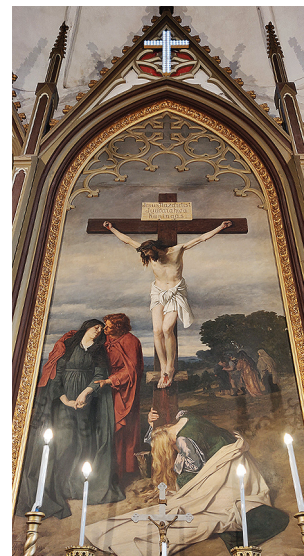
Kuidas, küsib nüüd mõni, mul küll seda rahu ja tervist kusagilt ei paista? Ja ühiskonnas veelgi vähem, sest koroonaviirusesse nakatunute arv aina suureneb?

Sellisele küsijale vastab Jeesus Johannese evangeeliumi 10. peatüki üheksandas salmis: „Mina olen uks. Kes iganes läheb sisse minu kaudu, see pääseb ning käib sisse ja välja ning leiab karjamaad.“ Jeesus Kristus on küll meie karistuse ära kandnud ning kinkinud meile rahu ja tervise, kuid selle kingituse kättesaamiseks tuleb sisse astuda uksest, hakata usaldama Jeesus Kristust ja rajada sellele usaldusele oma elu. Kes nii teeb, sellel on rahu ja tervis igaveseks tagatud.

Nüüd võib too küsija veelgi huvi tunda, et kas siis ükski usklik haigeks ei jäägi? Jääb ikka, aga rahu Jumalaga kingib talle selle tervise, mis ei kõigu ka kõige raskema haiguse käes: see on usk, et surm ei valitse enam tema üle. Ta oskab oma kannatusi paremini taluda ja tunda ka siinest kaduvast elust rohkem rõõmu.

Sellistele ja paljudele muudele asjadele mõtleb praegusel Kristuse kannatusajal Kristuse kogudus, et valmistuda röömsaiks ülestõusmispühadeks. Jagugu seda tulevast rõõmu siis võimalikult paljudele inimestele! Önnistatud ülestõusmispühade ootust, kallid Nõo kogudus!

MART JAANSON, EELK Nõo koguduse õpetaja

Nõo Püha Laurentsiuse kiriku altarimaal, Tõnis Grenzsteini „Kristus ristil“, 1895.
Foto: MART JAANSON

Märgakem enda ümber toimuvat

Kõne Eesti Vabariigi 103. aastapäeva tänujumalateenistusel 24. veebruaril 2021
Nõo Püha Laurentsiuse kirikus (kõne luges ette õp Mart Jaanson)

Lugupeetud kuulajad! Armas iseseisvuspäeva kogudus!

Mina olen Nõo Reaalgümnaasiumi 11. klassi õpilane Sofia Nikitina. Olen 17 aastat vana ja tulen Valgast. Soovikski alustada oma kodulinna.

Valga ja Valka kui kaks linna ja kaks erinevat riiki on omavahel tihedalt seotud, nendevaheline piir on pigem formaalsus. Sünnist saati piiripealsetes linnas elanud, olen ma aga tähele pannud, et füüsilist piiri asendab hoopis vaimne barjäär. Tänu linnadevahelisele põimumisele on Valga ja Valka arengutee olnud üsna sarnane. Nende hõlpsamat arengut takistavad aga keelelise probleemid. Töö- või meelelahutusvõimaluste otsingul kipub keeleoskus elanike valikuid kärpima. Kuigi probleem ei pruugi alati nii hull olla, on selle tõttu linnaellu kaasatud vähem inimesi, kui olla võiks.

Mõlemas linnas leidub ka palju vene rahvuse esindajaid, kellest üks olen ka mina. Eesti kodakondsusega etnilise venelasena olen ma aru saanud, et rahustevahelisi erinevusi on siiski rohkem kui üksnes kõnepruugis. Need varieeruvad alates argipäevatavadest kuni põhiväärtusteni välja.

Üks sellistest on ka usuline kuuluvus. Ei ole üllatuseks see, et suurem osa vene rahvast on õigeusklikud, eestlased aga pigem luteri, katoliku või muud usku. Tutvunud nii õigeuskliku kui luteri kirikuga lähemalt, julgen ma arvata, et rahustevahelised erinevused võivad olla tingitud osaliselt ka sellest. Samas, erinevusteta oleks ühiskond üksluine ja eri rahvuste erinevad kogemused võiksid Valga/Valka ja miks mitte ka kogu Eesti aengut just soodustada.

Valga on mänginud suurt rolli ka minu haridusteel. Kodulinna sain ma põhihariduse nii üldise koolihariduse kui ka muusika mõttes. Kogu koolitee vältel oli muusikakool olnud minu argipäeva tavaline osa. Harjumuspäraseks muutus see üsna kiiresti, nauditavaks muutumine võttis aga aega. Kindlasti mängisid siinkohal olulist rolli õppekava, kohustused, õpetajad ning ka mina ise. Võttes muusikakooli liiga tõsiselt, ei nautinud ma seda.

Esmakordselt tunnetasin ma südamesoovi klaveri taha istuda alles mõned kuud pärast muusikakooli lõpetamist. Märkamatu! leidsin end järjest sagedamini muusikapille mängimas. Edaspidi on muusika mu ellu toonud mitmeid muutusi, uusi kogemusi.

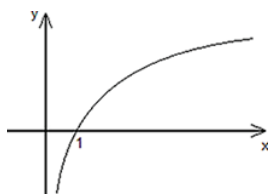
Just tänu sellele seisan ma praegu siin. Täpsemalt olin ma Nõos gümnaasiumi alustades leppinud mõttega, et muusika jääb nüüd minu elus tagaplaanile. Tänu klassijuhatajale sain ma aga tuttavaks kirikuõpetaja Mart Jaansoniga ja nüüdseks minu orelitõpetajaks hakanud Agnes Laasimeriga, kellele ma äärmiselt tänulik olen. Tänu sellele saan ma kooli kõrvalt orelitõpetajaid jätkata Nõos juba teist aastat. See võimaldas kooli uurimistöös raames viia 2. veebruaril 2021 Nõo kirikus läbi heategevuslik orelikontsert.

Lisaks sellele, et mul on õnnestunud luua uusi tutvusi ja siduda orelimängu oma igapäevaeluga, olen ma teinud ka mõned tähelepänekud. Paljudele võivad matemaatika ja muusika tunduda täiesti erinevate aladena. Seda arvasin mõnda aega ka mina ise. Realkoolis olen ma aga tähele pannud mitmeid seoseid muusika ja reaalinete vahel. Nende võrdlemine võib tunduda üpris ootamatuna, kuid tegelikult on neil ühist palju rohkem, kui tunduda võib.

Räägin nüüd „muusikamatemaatikast“ natuke lähemalt.

Juba algkoolis õpetatakse lastele seost matemaatika ja muusika vahel taktimõõdu kujul. Selleks, et muusikat õigesti lugeda, on oluline mõista murde.

Veidi keerukamaks näiteks on vanakreeka filosoofi ja matemaatiku Pythagorase avastus, et erinevad võnkesagedused tekitavad erineva kõrgusega helisid. See võimaldas luua üha keerukamaid instrumente. Tänu Pythagorase avastusele teame, et helikõrgus on proportsionaalne keele pikkusega. Mida lühem keel, seda kõrgem heli. Näiteks poole lühem keel tekitab algsest helikõrgusest ühe oktaavi võrra kõrgema heli. Tänapäeva muusikariistade häälestussüsteemi kohaselt on iga oktav jaotatud võrdseteks osadeks. See tähendab, et mistahes kõrvuti asetsevate noodi-paaride sageduste suhe on sama. Eelnev annab võrdse tajutava nootidevahelise sammu suuruse, kuna helikõrgust tajutakse kui sageduse logaritmi. Ehk olete varem märganud sarnasust logaritmilise funktsiooni ja tiibklaveri kuju vahel (näide 1)?

Näide 1

Suurim sarnasus matemaatika ja muusika vahel ongi mustrid. Fibonacci jada on tõenäoliselt tuntuim „muster“ matemaatikas. See kujutab endast lõpmatut kuldloikeliste arvude jada, kus iga järgmine arv on kahe eelmise arvu summa. Muusikas on Fibonacci jada näha klaveri klahvistikus. Näiteks klaveri C-helirida koosneb 13 klahvist C-st C-ni: 8 valget ja 5 musta klahvi, kus mustad klahvid on paigutatud rühmadesse kolme- ja kahekaupa. 2, 3, 5, 8, 13 on Fibonacci arvujada liikmed. Näeme samuti, et dominant on helirea viies aste, mis on ühtlasi ka kromaatilise helirea kaheksas noot kolmeteiskümnest noodist, mis moodustavad oktaavi. Nummerdades helirida esialgu astmete kaupa ning seejärel kromaatiliselt, näeme, et moodustunud on arvuks 1:1, 2:3, 3:5, 5:8 ja 8:13. Suhtarvu 8:13 väärtus on 0,61538, see on ligikaudne kuldloike konstandi fii väärtus, seda on ka teised eelnimetatud suhtarvud, Fibonacci suhtarvud. See seos toob välja Fibonacci numbrite järjekordse näite muusikalistes põhisuhetes (näide 2).

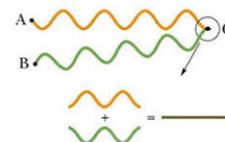

Näide 2

Sofia Nikitina 2. veebruaril 2021 „Talvisel orelikontserdil“ meie kiriku orelitõlgi taga.
Foto: Mart Jaanson

Muusikas avaldub veel palju erinevaid matemaatilisi nähtusi, kuid lisaks veel üks, mis seotub otseselt oreliga. 1877. aastal avastas inglise füüsik Lord Rayleigh, et kui kõrvuti mängitakse kahte peaaegu ühesugust orelit, ei kostu kumbagi. Kui aga panna kahe orelit vahele sein, on mõlemat orelit ilusti kuulda. Tuleb välja, et kaks lähetikku asuvat orelit mõjutavad teineteist nendevahelise õhu kaudu. Isegi kui need on esialgu häälestatud veidi erinevatele helikõrgustele, muutuvad nende orelite mängimisel helisagedused niikaua, kuni nad mängivad täpselt sama nooti. Kuna mõlemad orelid tekitavad nüüd identseid helilaineid, tekib nähtus, kus helilained kattuvad ning seetõttu sumbuvad. Sellist nähtust nimetatakse interferentsiks (näide 3).

Näide 3

Niisiis näeme, et muusika ja reaallained on tihedalt seotud ning neid seoseid kogeme me igapäevaelus rohkem, kui esmapilgul tunduda võib.

Argielupäevad kipuvad tihti peale tunduma meile üksluised, me alahindame neid. Olgu sellised seosed meie üleskutseks märgata rohkem enda ümber toimuvat, seda siis kas enda või ühiskonna vaates. Pannes tähele erisuguseid seoseid ja uurides nende kohta lähemalt, arendame me iseennast. Märgates enda ümber toimuvat ja tegutsedes asjaolude parendamiseks, panustame me ka ühiskonna arengusse. Olgu selleks mõni varem märkamatuks jäänud detail linnapildis, samm haridusteel või viis enda ja teiste elu turvalisemaks muutmiseks — iga tegu jätab oma jälje, eriti praegusel kriisajal.

Täna, sel aastal veidi tavapäratumates tingimustes toimival Eesti Vabariigi aastapäeval tahan ma soovida teile kõigile head tervist. Varugem kõik koos kannatust ning lootkem, et juba järgmiseks aastapäeval on Eesti elu avatum ja kõigil palju parem olla.

Ilusat vabariigi aastapäeva!

SOFIA NIKITINA

Vabariigi Valitsuse ja EELK kirikuvalitsuse korraldustest COVID-19 haiguse jätkuva leviku tõkestamiseks

Vastavalt 26. veebruaril 2021 Vabariigi Valitsuse antud korraldusele piirangute kehtestamisest viirusepandeemia tõrjeks ning 3. märtsil 2021 antud EELK Konsistoriumi juhistele jumalateenistustliku elu ja kogudusetöö korraldamisel pole ajavahemikus 3. kuni 28. märtsini 2021 lubatud siseruumides läbi viia avalikke jumalateenistusi, kontserte, koosolekuid ning muid avalikke usulisi talitusi ja üritusi.

Siiski on lubatud veebiülekanena korraldatavad jumalateenistused ning muud kirikutöö ja koguduse eluga seotud üritused ja tegevused, kus ei osale teisi isikuid peale nimetatud ülekanete tegevuseks vajalike inimeste ja abiliste.

Lubatud on ka mitteavalikud eraviisilised vältimatud ametitalitused, sealhulgas matusetalitused läbiviimine koos lähedastega, järgides nakkusohu vähendamiseks 2+2 põhimõtet, desinfitseerimise ja maski kandmise kohustust.

Välitingimustes on jumalateenistuste, talituste ning muude kirikutöö ja koguduse eluga seotud ürituste ja tegevuste läbiviimine lubatud, välja arvatud ajavahemikus kell 21.00–06.00, tingimusel, et

osalejate arv ei oleks suurem kui 10 inimest, sealhulgas juhataja. Tagada tuleb maskide kandmine, desinfitseerimisvahendite olemasolu ja desinfitseerimisnõuete täitmine.

Siiski on EELK peapiiskop rõhutanud 3. märtsil 2021 kirikurahvale saadetud e-kirjas järgmist:

a) kogudustel tuleb jätkata tavapäraselt tööd, arvestades kehtestatud meetmete-ga COVID-19 leviku takistamiseks;

b) kirikud on soovitatav hoida avatud, et inimesed saaksid viibida isiklikus palves, süüdata küünlaid ja kõneleda vaimulikuga;

c) tuleb teadvustada ja selgitada inimestele, et usuvabaduse põhimõttest lähtuvalt on kõigil õigus oma usku praktiseerida, sealhulgas õigus pihile ja armulauale.

Lähtudes eeltoodust jätkab meie Nõo kogudus ajavahemikus 03.–28. märts 2021 kirikutööd järgmiselt:

1) halva (külma, vihmase jne) ilma korral toimuvad **pühapäevadel, 7., 14., 21. ja 28. märtsil algusega kell 11.00 meie kirikus jumalateenistuste veebi-**

ülekanded ja vastavad salvestised pan-nakse järele vaatamiseks meie koguduse koduleheküljele nookirik.ee;

2) hea (sooja, kuiva jne) ilma korral toimuvad jumalateenistused **kirikuaias**;

3) **kirikuhuone** on külastajale **avatud teisipäevast reedeni kell 10.00–13.00 ja 16.00–19.00 ning pühapäeval kell 10.00–13.00**;

4) **õpetaja kõnetunnid** kirikus on tavapärasel aegadel: **kolmapäeval ja reedel kell 9.30–11.30 ning neljapäeval kell 16.00–18.00**;

5) kokkuleppel koguduse õpetajaga on võimalikud kõik kiriklikud talitused, sh armulaua vastuvõtmine.

Töenäoliselt toob eelnimetatud juhiste järgimine kaasa küsimusi, mille tekkimisel palun lahkesti ühendust võtta koguduse õpetajaga.

Laulik ütleb Ps 62:9: „Lootke tema peale igal ajal, rahvas; valage välja oma südamed tema ette: Jumal on meile pelgupaigaks!“

MART JAANSON
EELK Nõo koguduse õpetaja

Kroonika

♦ Ajakirja Universitas Tartuensis 2020. aasta detsembrinumbrist võis lugeda, et Tartu ülikooli aumärgi on pälvinud kaks meie koguduse nõukogu liiget, ökoloog ja maateaduse instituudi vaneminsener Jaan Aruväli ning Tartu observatooriumi vanemteadur Laurits Leedjärv. Palju õnne ja Jumala õnnistust teile, Jaan ja Laurits, ka meie koguduse poolt!

♦ 8. detsembril kõlas meie kirikus laul ja instrumentaalmuusika noorte esituses. Tegu oli iga-aastase Nõo koolide adventikontserdiga, mille puhul pandeemia-piirangute tingimustes piirduti seekord siiski ainult salvestusega. Esinesid Nõo Realgümnaasiumi segakoor ja solistid ning Nõo muusikakooli esindus. Kõike juhtis muusikaõpetaja Anne Kasesalu-Roops, kontsertmeistrina aitas kaasa ka meie koguduse muusik Margit Keeman. Videotervituseks sai sõna ka koguduse õpetaja Mart Jaanson.

♦ 12. detsembril võõrustas meie kogudus EELK Valga praostkonna muusikarahvast, kes kogunes meie kirikusse praostkonna tavapärasele adventikont-

serdile „Jõulurõõmu ootuses“. Külalistest esinesid Karijärve Keelpilliorkester, Elva Meeskoor, Valga praostkonna projektkoor ja ühendkoor. Meie kogudust esindasid ühendkoori koosseisus meie koguduse segakoori ja Nõo kiriku meesansambli lauljad, viimane astus üles ka iseseisvalt. Kontsertjumalateenistusel teenisid vaimulikena koguduse õpetaja ja praost Mart Jaanson ning Elva koguduse õpetaja ja abipraost Vallo Ehasalu. Kontsert läks häst korda! Suur tänu meie koguduse segakoorile ja dirigent Ragne Meierile abi eest külaliste vastuvõtmisel!

♦ 15. detsembril toimus esimene leeritud meie koguduses uue aja märgina osaliselt virtuaalselt: õpetaja ja üks leerilaps asusid kiriku käärkambris, kolm leerilast aga said leeritunnist osa Zoomi videosilla kaudu.

♦ 20. detsembril IV advendi jumalateenistusel said leerionnistuse kolm gümnaasiumiealist noort: Angelica Närep, Katariina Lorenz ja Aleksandr Gaitšenja. Jumalateenistust kaunistas meie koguduse liikmete Katre Hödemanni sopranihääli ja Edoardo Narbona orelimäng. Pärast jumalateenistust nauditi kirikusaalis tähtsa päeva puhul kirikukohvi.

Nõo Realgümnaasiumi segakoor ja salvestusmeeskond 08.12.20 tööhoos.

Foto: MART JAANSON

EELK Valga praostkonna adventikontserdi ühendkoor ja dirigent Meelis Roosaar.

Foto: Mart Jaanson

Kroonika

Algus vt lk 3

♦ 24. detsembril toimus kauaoodatud jõuluõhtu jumalateenistus. Ettevaatus viirusesse nakatumise ees tingis sel aastal tavalisest vähemalt kolm korda väiksema kirikuliste arvu, kuid kohalviibijate jõulurõõmu see ei häirinud. Laulis meie koguduse segakoor Ragne Meieri juhatusel. Vaheldust tõi EELK uue lauluraamatu komisjoni esimene prooviväljaanne, lauleht „Jõululaulud“, milles leidis nii uues kuues vanu kui ka seni meie lauluraamatust puuduvaid jõululaule. Kirikulised said võimaluse anda laululehele ka oma kirjaliku hinnangu, mis loodetavasti hõlbustab lauluraamatukomisjoni tööd.

♦ 25. detsembri 1 jõulupüha jumalateenistust kaunistas jõululauludega Nõo kiriku meesansambel.

♦ 30. detsembril kogunesid kiriku käärkambrisse meie koguduse organistid ja koorijuht, et võtta kokku möödunud poolaasta ja arutada plaane tulevikuks. Meie väiksel kogudusel tuleb Jumalat tänada, et meie jumalateenistusi saadab-kaunistab tervelt neli tublit muusikut — Agnes Laasimer, Margit Keeman, Katre Hõdemann ja Ragne Meier!

♦ 31. detsembril saadeti jumalateenistusega ära 2021. aasta. Ka sellel jumalateenistusel laulis Nõo kiriku meesansambel. Pärast jumalateenistust leidis kirikusaalet aset traditsiooniline pannkoogiõhtu, mille pearoog pärines õp Mart Jaansonini kätetööst kiriku käärkambreri pliidil.

♦ 1. jaanuari hommikul võeti jumalateenistusega vastu Issanda aasta 2021. Teenis õp Mart Jaanson ja oreil musitseeris meie koguduse staažikaim organist Agnes Laasimer.

♦ 6. jaanuari õhtuse kolmekuningapäeva jumalateenistusega öeldi Jumalaga seekordsele jõuluajale ja astuti kirikuaasta mõistes ilmumisaega.

♦ 10. jaanuari peajumalateenistus jääb selle talve jumalateenistuste hulgas eriliseks selle tõttu, et esimest korda üle pika aja (ka soojal talvel 2019/20 seda eriti ei juhtunud) kogunesid kirikulised jumalateenistust pidama kooriruumi meie bulderahju soojusse. Agnes Laasimeri käe all kõlas jälle kord meie Müllverstedti postiivorel.

♦ 15. jaanuaril toimus kirikus 2021. aasta esimene Taizé-palvus. Kui muud koguduse ettevõtmised peale jumalateenistuste kipuvad viirusepandeemia tõttu sel talvel pigem ära jääma, siis Taizé-palvustele koguneb ikka inimesi. Ju siis on tegemist hea osadusega!

♦ 17. jaanuari peajumalateenistuse jä-

rel esitles meie koguduse nõukogu liige Taime Põld kiriku kooriruumis järjekordset näitust. Nimelt oli ta kokku pannud muljetavaldava valiku EELK kalendermärkimikke. Vanim märkmik pärines aastast 1955 ja katkematult olid märkmikuga esindatud aastad 1983–2021.

♦ 19. jaanuaril toimus Elva vallamajas Valga praostkonna Tartumaa-koguduste (ja ühtlasi suures osas Elva valla territooriumil asuvate koguduste) kohtumine Elva vallavalitsuse esindajatega. Vaadati tagasi 3-aastasele Elva valla perioodile ja vaagiti koostöövõimalusi edaspidiseks. Nõo kihelkonda, millest Elva valda kuulub kaheksa küla, esindas praost Mart Jaanson.

♦ 20. jaanuaril toimus senise „koroona-talve“ üks väheseid piiblitunde, nimelt Meeri seltsimajas. Kohal oli Elurõõmu piiblingi tuumik. Koos õp Jaansoniga vaadati üle ilmumisaja 2. pühapäeva kirjakohad ja nauditati üksteise seltskonda.

♦ 20. jaanuaril kogunes meie koguduse segakoor 2021. aasta esimesse proovi, mis toimus Nõo muusikakoolis. Segakoor on sel „koroonaajastul“ olnud väga tubli: on järgitud piiranguid, kuid samas teenitud rõõmsa lauluga Jumalat!

♦ 21. jaanuaril sai Facebookis vaadata uudist, et meie koguduse liige Janar Saviir on kinnisvaraportaali kv.ee statistika põhjal valitud Tippmaakleriks 2020. 22. veebruaril sai Facebooki jälgija teada, et ka Janari tööandjafirma Domus Kinnisvara on Janari nimetanud oma 2021. aasta jaanuari Eesti parimaks maakleriks. Palju õnne ja Jumala õnnistust Sinu töös, Janar!

♦ 24. jaanuari peajumalateenistusel meenutati muuhulgas tänuga meie kogudusekaaslaste Ingmar ja Agnes Laasimeri 50. pulma-aastapäeva. Palju Jumala õnnistust edasi astumisel!

♦ 24. jaanuari peajumalateenistuse järel pidas meie koguduse nõukogu oma korralise aastaalguse koosoleku. Võeti kokku 2020. majandus- ja tegevusaasta ning tehti samades valdkondades plaane ka alanud 2021 aastaks. See koosolek on praegusele nõukogu koosseisule üks viimaseid, sest lõpeb 4-aastane koguduse juhtorganite periood ja juba aprillis loodetakse valida uus koguduse nõukogu. Suur tänu meie nõukogu liikmeile pühendunud töö eest!

♦ 27. jaanuaril kohtusid õp Mart Jaanson ja meie koguduse juhatuse esimees Madis Kanarbik Nõo vallamajas vallavanem Rain Sangernebo, projektijuht Aivar Soobi ja Kõrgema Kunstikooli Pallas õppejõu Madis Liplapiga. Arutati kirikuaia lõunaküljel asuva lipuplatsi edasist kujundamist. Siiani on sinna juba rajatud teerajad ja parkla, vardas lehvib rahvuslipp ning platsi valgustavad maitsekad valgusallikad. Nimetatud ja hilisemate arutelude tulemusel loodame lipuplatsil

Leirilapsed koos õpetajaga 20.12.20 pärast leerijumalateenistust.

Foto: Jalmar Lorenz

Meie koguduse juhtivad kirikumuusikud 30.12.20 kiriku käärkambris.

Foto: Mart Jaanson

Nõo kiriku meesansambli laul kõlas 31.12.20 ka läbi maskide. Foto: Tiit Kuusemaa

EELK vaadatuna läbi kirikukalendrite.

Foto: Mart Jaanson

varsti näha mälestuskivi Martin Lipule ja lipulaulule, pargipinke ning uuendatud kujul kirikut tutvustavat stendi.

♦ Küünlapäeval ja Tartu rahu aasta-päeval, 2. veebruaril toimus meie kirikus tore muusikasündmus nimega „Talvine orelikontsert“. Nõo Reaalgümnaasiumi uurimistöo raames korraldas selle nimetatud kooli 11b klassi õpilane Sofia Nikitina. Ta esines orelisolistina, musitseeris duetina oma baritonuubamängijast kaksikvenna Arseniga ja saatis orelil meie koguduse segakoori. Segakoor esines Ragne Meieri juhtimisel ka iseseisvalt. Orellimprovisatsiooniga astus üles õp Mart Jaanson. Kontserti aitas korraldada ja Sofiat juhendada meie koguduse organist Agnes Laasimer. Kontserdil kogutud annetused paigutati meie kiriku orelite remondi fondi. Vaimuliku osa eest hoolitses kontserdil õp Mart Jaanson.

♦ 11. veebruaril toimus Elva vallavalitsuses lühikese aja jooksul juba teine kohumine, millest võtsid osa mõned meie praostkonna Elva vallas asuvad kogudused. Kõne all olid kirikute võimalused turismiobjektidena. Praosti ja Nõo koguduse esindajana osales ka õp Mart Jaanson.

♦ 11. veebruaril täitis 99 aastat meie koguduse tol hetkel vist vanima liikme Endla Soidla sünnist. Issand kutsus ta aga 14. veebruaril sellest maailmast ära ning nõnda oleme koos Soidlate perega leinas ja ühtlasi tänujalves Jumalale Endla pika elu eest.

♦ 14. veebruari peajumalateenistuse järel avati meie kiriku pikihoones baptistipastorist maalikunstniku Alari Allika maali näitus. Kohal oli ka kunstnik koos abikaasa Katriniga. Kuulati kunstniku tutvustust ja nautiti kirikukohviosadust. Suur tänu Liidia ja Jaan Aruväljale, kes näitust vahendasid ja aitasid üles panna!

♦ 17. veebruaril algas tuhkapäevaga selleaastane Kristuse kannatusaeg. Õhtul kogunes meie kogudus kirikusse jumalateenistusele, laulis meie koguduse segakoor Ragne Meieri juhatusel.

♦ 19. veebruaril vaatas õp Mart Jaanson koos maamõõtja Maido Konksuga üle meie koguduse Nõo valla Tuuleveski elamurajooni uue detailplaneeringu järgsed piiripunktid. On hea mõelda, et selle kinnisvaraarenduse tulemusel on Nõo alevikus kunagi loodetavasti rohkem elanikke ja, miks mitte, rohkem meie koguduse liikmeid!

♦ 19. veebruaril osales õp Mart Jaanson veebikoosolekul, mis oli pühendatud 2021. aasta Valguse festivali planeerimisele. Meie kogudus on sellest üritusest juba kahel aastal osa võtnud ja osaleb meelsasti ka edaspidi. Võimaldab ju see festival näidata meie kirikut sõna otseses ja kaudses mõttes uues valguses ning tõmmata sedakaudu enam tähelepanu ka evangeeliumile!

♦ 19. veebruaril tuli uudis, et meie koguduse liige, kirjanik ja bioloog Juhani Püttsepp on oma raamatu „On kuu kui kuldne laev“ eest pälvinud alates 1989. aastast välja antava maineka Virumaa kirjandusauhinna. Palju õnne ja Jumala õnnistust Sulle, Juhani, Sinu loometöös!

♦ 20. veebruaril tähistas 65. sünnipäeva meie koguduse Nõgiaru piibliringi alustugi, Nõgiaru raamatukogu kauaaegne juhataja Sigrid Piiri. Sel puhul ja tunnustusena pikaajase töö eest anti talle üle Eesti Vabariigi Kultuuriministeeriumi ja Nõo valla tänukirjad. Palju õnne ja Jumala hoidmist Sulle, Sigrid!

♦ 21. veebruari jumalateenistusel lauldi esimene laul meie kiriku uue lauluraamatu komisjoni teiselt laululehelt „Paastuaja laulud“, mis on välja antud rütmiseeritud (tuntud kirikulaulude ajaloolise kuju taastamisel saavutatud) kirikulaulude tutvustamiseks. Orelil aitas laulu tutvustada meie koguduse organist Margit Keeman.

♦ 22. veebruaril sai maist valgust juurde meie armas kirikuhoone. Nimelt vahetati juba üle 15 aasta kirikuhoonet väljastpoolt valgustanud lambid välja moodsamate vastu. Seda valgustusprojekti vedas tookord ja ka nüüd Nõo vallavanem Rain Sangernebo isiklikult. Suur tänu talle selle eest!

♦ 24. veebruaril kogunes meie kirikusse iseseisvuspäeva kogudus. Viirusepandeemia tingis väiksema osalejate arvu, kuid kõik jumalateenistuse kavandatud elemendid said sellegipoolest teoks: koorilaul asendati solistilauluga (Katre Hödemann) ja haigestunud Nõo Reaalgümnaasiumi 11b klassi õpilase Sofia Nikitina pidupäevakõne luges ette õp Mart Jaanson. Orelil musitseerisid lausa kolm inimest: Agnes Laasimer, Margit Keeman ja õp Mart Jaanson. Kogudus võis rõõmustada ka külaliste üle EAÕK-st: isad Toomas Erikson ja Orenti Kampus tervitasid kogudust EAÕK Nõo Püha Kolmainu koguduse ja üldse EAÕK nimel ning pidasid õigeuspärase palvuse. Mälestati ka meie kiriku Vabadussõja mälestustahvlile kantud kangelas (sama päeva hommikul oli Kaitseliidu Elva malevkond toonud mälestustahvli juurde ka kimbu ja küünlad).

♦ 5. märtsil tuli trükikojast meie koguduse legendaarse õpetaja Martin Lipu luulekogu „Hilised öied“, mis koondab õp Lipu seniavaldamata luuletusi aastaist 1910–1923 ja mille andis Mare ja Madis Kanarbiku suure töö tulemusena välja meie kogudus. Raamatu on koostanud ja toimetanud Mare Kanarbik, Madis Kanarbik ja Mart Jaanson, kujundus ja küljendus pärineb Ivi Piibelehelt. Raamat on trükitud Tallinna Raamatutrükikojas ja selle väljaandmist on toetanud Nõo valla Omaalgatuse Fond, Eesti Kultuurkapitali Tartumaa ekspertgrupp, Eesti Vabariigi valitsus ja EELK Nõo Püha Laurentsiuse

Alari Allikas (vasakul) ja Jaan Aruväli Alari näituse avamisel vestlemas.

Foto: Mart Jaanson

EAÕK esindajad iseseisvuspäeval kirikuliselt tervitamas. Foto: Mart Jaanson

kogudus. Suur tänu kõigile tegijaile! Raamatut saab soetada loodetavasti juba lähinädalail raamatupoodidest ja meie koguduse kaudu. Raamatu esitlus on praegu kavandatud Martin Lipu päevale 11. aprillil algusega kell 11.00 meie kirikus. Kui Jumal lubab ja meie elame, siis esitlus ka toimub!

Jumalateenistused ja muud koguduse üritused

Ehkki alljärgnevas kavas on jumalateenistused paigas, võib ürituste osas tulla muutusi ja lisandusi, eriti seoses viiruspandeemiast tingitud piirangute tõttu. Jälgigem siis teateid nii Nõo Valla Lehes, kirikus, koguduse ja Nõo valla kodulehel kui ka sotsiaalmeedias. Aga lõpuks ütleb ju apostel: „Kui Issand tahab ja me veel elame, siis teeme seda või teist“ (Jk 4:15).

MÄRTS

P, 7. kl 11.00	jumalateenistuse veebiülekanne*
P, 14. kl 11.00	jumalateenistuse veebiülekanne*
P, 21. kl 11.00	jumalateenistuse veebiülekanne*
P, 28. kl 11.00	jumalateenistuse veebiülekanne*

* Hea ilma korral toimub ülekangeta jumalateenistus kirikuaias

APRILL

N, 1. kl 18.00	Suure Neljapäeva jumalateenistus. Armulaud
R, 2. kl 11.00	Suure Reede liturgiline jumalateenistus. Armulaud
P, 4. kl 11.00	I ülestõusmispüha jumalateenistus. Armulaud. Laulab koguduse segakoor
E, 5. kl 18.00	II ülestõusmispüha jumalateenistus
P, 11. kl 11.00	Jumalateenistus. Martin Lipu päev. Martin Lipu luulekogu „Hilised öied“ esitlus
R, 16. kl 12.00	Piiblitund Külaaseme külas
R, 16. kl 19.30	Taizé-palvus kirikus
P, 18. kl 11.00	Jumalateenistus. Armulaud
P, 18. kl 12.30	EELK Nõo koguduse täiskogu koosolek kirikus
K, 21. kl 12.00	Piibli- ja laulutund Meeri seltsimajas
P, 25. kl 11.00	Jumalateenistus

MAI

P, 2. kl 11.00	Jumalateenistus. Armulaud
R, 7. kl 10.00	EELK Valga praostkonna sinodi jumalateenistus Otepää kirikus
P, 9. kl 11.00	Emadepäeva perejumalateenistus
N, 13. kl 18.00	Taevaminemispüha jumalateenistus. Armulaud
P, 16. kl 11.00	Jumalateenistus. Armulaud
K, 19. kl 12.00	Piibli- ja laulutund Meeri seltsimajas
P, 23. kl 11.00	I nelipüha jumalateenistus. Armulaud. Laulab koguduse segakoor
E, 24. kl 18.00	II nelipüha jumalateenistus
R, 28. kl 12.00	Piiblitund Külaaseme külas
R, 28. kl 19.30	Taizé-palvus kirikus
P, 30. kl 11.00	Kolmainupüha jumalateenistus. Armulaud

ÕPETAJA VASTUVÕTUAEG kiriku käärkambris

KOLMAPÄEVAL ja REEDEL kl 9.30–11.30,

NELJAPÄEVAL kl 16.00–18.00

Ristitud

Nõo Püha Laurentsiuse kirikus

Claus Hödemann 06.12.20
Angelica Närep 19.12.20

Leeritatud

Nõo Püha Laurentsiuse kirikus

20.12.20

Katariina Lorenz Aleksandr Gaitšenja
Angelica Närep

Maetud

Elsa Pullinen	15.12.20	Tartu krematoorium
Elvi Priivits	12.02.21	Nõo Püha Laurentsiuse kirik
Endla Soidla	20.02.21	Nõo kalmistu

Teated

♦ Ajavahemikus 07.–28.03.21 on meie KIRIK AVATUD teispäevast reedeni kell 10.00–13.00 ja 16.00–19.00 ning pühapäeval kell 10.00–13.00. Märtsis saab neil aegadel, aprillis aga õpetaja vastuvõtuaegadel ja kokkuleppel õpetajaga kirikus kuni 30. aprillini 2021 vaadata ka ALARI ALLIKA MAALIDE NÄITUST.

♦ Pühapäeval, 14. märtsil kell 13.00 algab meie koguduse KEVADINE LEERIKURSUS. Huvilistel palume kas telefoni või e-posti teel ühendust võtta koguduse õpetajaga, et kokku leppida kursuse vormi asjus (kas distants- või kontaktõpe jms).

♦ Pühapäeval, 18. aprillil pärast peajumalateenistust (oriendteeruvalt kell 12.30) algab kirikus meie KOGUDUSE TÄISKOGU KOOSOLEKU, kus valitakse meie koguduse nõukogu ajavahemikus 2021–2024. Palun kõigil Nõo koguduse liikmeil kontrollida koguduse õpetaja juures aegsasti üle oma täiskogu liikme staatus. Viimase saamiseks tuleb enne täiskogu koosolekut tasuda oma liikmeannetus ja käia armulaul. Palume kõigil täiskogu liikmeil koos-

olekust kindlasti osa võtta, sest sellest sõltub meie koguduse käekäik järgmise nelja aasta jooksul! Lähemat infot koosoleku ja valimistega seoses saab koguduse õpetajalt.

♦ 12. augustil 2020 kuulutati välja Nõo Püha Laurentsiuse kiriku restaureerimise toetuseks ANNETUSTE KOGUMISE TEINE ETAPP. Seisuga 5. märts 2021 on annetusi laekunud 1090 eurot. Annetusi saab, nagu ennegi, teha nii sularahas koguduse õpetaja kätte kui ka koguduse Swedbanki arvele nr EE11 2200 2210 5844 2062 (saaja: EELK Nõo Püha Laurentsiuse Kogudus).

Täname südamest kõiki seniseid ja tulevaseid annetajaid!

♦ LIIKMEANNETUST 2021. aasta eest saab teha nii sularahas koguduse kantseleis kiriku käärkambris kui ka pangaülekanega (a/a nr EE23 1010 1520 0609 1003 SEB pangas, saaja: EELK Nõo Kogudus, selgitus: „NIMI. Liikmeannetus EELK Nõo kogudusele“). Annetussumma on vaba. Palume kõigil koguduseliikmeil teha oma liikmeannetus hiljemalt 31. detsembriks 2021!

Kui soovite oma kogudusele tehtud liikme- või muust annetusest 2022. aastal tulumaksu tagasi saada, siis palun lisage pangaülekande selgitusse oma isikukood.

KEVAD

KULDNE!

/Martin Lipp/

Kevad kuldne, tule, tule
Oma lille õhuga,
Mulle rõõmustajaks ole
Oma ime ilula.
Too mull' lahket laulu lugu,
Õiekesi mitmet sugu;
Haige, haige on mu rind,
Kevad, kuis ma ootan sind!

Kevad kuldne, kui sa tuled,
Ära üksi tule mull',
Kahvatand on paljud paled,
Tuhat soovi neil on sull'.
Tule kõiki kosutama,
Haigeid aasal' asutama,
Kus neil' ärkab õieke,
Viib neid uue õnnele!

Kevad, mul sääl koduõues
Kurdab ka üks roosike,
Kange valu on tal põues,
Et ta on nii üksine,
Et on tulnud kare tali,
Lahutanud saatus vali
Kahed soojad südamed,
Kellel soovid ühised.

Kevad, too mu roosiõiel'
Päiksekiiri kuldsemaid,
Ja siis uuel armuköiel
Ühenda meid mõlemaid:
Las' meid kiita päeva ilus,
Kiita koidukaste vilus
Armuväge, millel sa
Süütad ilul' ilmamaa!

Luuletus nr 291 Martin Lipu luulekogust „Hilised öied“ (Tartu 2021), loodud Tartu haavakliinikus 20. veebruaril 1922

Sünnipäevad *Palju õnne ja Jumala õnnistust teile kõigile!*

MÄRTS 2021

Vilma Luksep	Elva	01.03.	85
Anne Sorgsepp	Elva	02.03.	62
Laine Henno	Tartu	05.03.	89
Peet Paurson	Metsalaane	06.03.	71
Maie Soonberg	Luke	06.03.	86
Margus Värno	Nõo	08.03.	45
Laine Pöder	Elva	10.03.	87
Karl Toots	Tallinn	10.03.	89
Taavi Hallik	Tartu	11.03.	39
Aime Mägi	Meeri	11.03.	86
Mare Kanarbik	Vissi	12.03.	59
Rein Prost	Käo	14.03.	75
Magnus Urb	Tallinn	15.03.	39
Toomas Kangur	Tartu	17.03.	54
Triin Pöder	Tartu	17.03.	40
Urve Tõnnov	Tartu	17.03.	83
Marge Allikas	Nõo	20.03.	51
Anneli Avi	Peedu	20.03.	37
Raul Räisa	Illu	21.03.	44
Heli Kruuse	Nõo	22.03.	60
Piret Prost	Elva	23.03.	44
Maarja Daniel	Peedu	24.03.	35
Gunnar Sannamees	Nõo	24.03.	36
Raili Värno	Nõo	26.03.	43
Maidu Allikas	Nõo	28.03.	48
Kai Toom	Nõo	28.03.	65
Mati Käärik	Aiamaa	29.03.	66
Ene Naudi	Nõo	30.03.	67
Merry Aart	Valga	31.03.	68
Mart Jaanson	Märja	31.03.	55

APRILL 2021

Jane Pedmannson	Tartu	04.04.	50
Maret Terav	Rakvere	04.04.	91
Malle Roomet	Meeri	06.04.	75
Sandra Maasik	Nõo	07.04.	28
Maie Pau	Külitse	07.04.	72
Eve Aruväli	Nõo	08.04.	60
Dmitri Mošarov	Voika	09.04.	53
Marje-Maret Kivari	Karijärve	10.04.	78
Olev Räisa	Tallinn	11.04.	73
Marek Sugul	Elva	12.04.	44
Margus Lehesaar	Nõo	14.04.	44
Miralda Lind	Tartu	14.04.	84
Tiina Metsakuru	Vedu	16.04.	81
Aila Utsu-Püttsepp	Peedu	16.04.	49
Viive Terav	Luke	19.04.	80
Marko Tiirmaa	Voika	21.04.	47
Brigitta Uibo		21.04.	20
Koit Viigipuu	Melliste	21.04.	56
Ele-Riin Viinalass	Luke	21.04.	37
Endla Tamm	Meeri	23.04.	89
Tiina Ööpik	Tartu	23.04.	59
Vello Napseppa	Tartu	24.04.	60
Marju Arras	Tallinn	25.04.	73
Margus Tõnnov	Tartu	25.04.	85
Siret Kiis	Pärnu	26.04.	48
Ragne Sinimaa	Viljandi	30.04.	35
Ave Kütt	Elva	01.05.	37
Kelli Ojasaar	Häätaru	01.05.	21

MAI 2021

Ave Kütt	Elva	01.05.	37
Kelli Ojasaar	Häätaru	01.05.	21

Nelli Ojasaar	Häätaru	01.05.	21
Maire Ulst	Nõo	01.05.	63
Muia Keerutaja	Nõo	02.05.	73
Karl Kruuse	Nõo	02.05.	34
Marina Karro	Nõo	04.05.	65
Marike Tennosaar	Nõo	05.05.	30
Ruth Veidenbaum	Jõgeva	08.05.	46
Tõnis Kask	Nõo	09.05.	42
Anne Joosepson	Nõo	12.05.	59
Kaidi Jürimäe	Nõo	12.05.	33
Marju Raud	Meeri	12.05.	75
Juta Sannamees	Nõo	12.05.	58
Toivo Pöld	Peedu	15.05.	65
Kristina Veidenbaum	Kääni	15.05.	32
Iiti-Riin Jaagant	Tõutsi	16.05.	21
Aino Lääne	Valguta	16.05.	84
Lea Kuimets	Põlva	19.05.	90
Olev Sannamees	Nõo	19.05.	60
Janno Kütt	Elva	20.05.	34
Maarja Freibach	Visusti	20.05.	37
Aino Raud	Elva	22.05.	80
Viivi Soonvald	Meeri	22.05.	83
Ülo Tõnnis	Tartu	24.05.	90
Kristi Kerro	Nõo	25.05.	18
Kaido Kubri		28.05.	41
Ene Paurson	Metsalaane	28.05.	67
Kadi Ulst	Nõo	28.05.	39
Albert Laks		29.05.	86
Linda Trummal	Altmäe	29.05.	47

Kontakt

EELK NÕO PÜHA LAURENTSIUSE KOGUDUS

reg nr 80210421
Tartu tn 2, 61601 Nõo Tartumaa

A/a nr EE23 1010 1520 0609 1003

(saaja: EELK Nõo Kogudus)

ANNETUSED KIRIKU JA KÕRVALHOONE RESTAUREERIMISEKS:

A/a nr EE11 2200 2210 5844 2062

(saaja: EELK Nõo Püha Laurentsiuse Kogudus)

JUHATUSE ESIMEES Madis Kanarbik
tel 504 6570; e-post madis.kanarbik@gmail.com

Koguduse veebilehekülg www.nookirik.ee

KOGUDUSE ÕPETAJA Mart Jaanson
tel 745 5195 (kantseleis); 749 3344 (kodus)
5661 1443; e-post mart.jaanson@eelk.ee

KIRIKUTEENIJA ja KELLAMEES Toivo Saal
tel 745 5120 (kodus)

ORGANISTID
Agnes Laasimer, tel 528 4166
Margit Keeman, tel 5615 3207
Katre Hödemann, tel 5560 6678
Ragne Meier, tel 526 5569

KOORIJUHT Ragne Meier, tel 526 5569

PÜHAPÄEVAKOOLIÕPETAJA
Imbi Tanilsoo, tel 525 6607